

خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۲۲)

(از ۱۲ الی ۱۹ آذرماه ۱۳۹۰)

کد موضوعی: ۲۶۰

شماره مسلسل: ۱۲۱۱۷

دفتر: مطالعات سیاسی

آذرماه ۱۳۹۰

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه.....
۴.....	مصر.....
۶.....	سوریه.....
۱۰.....	لیبی.....
۱۲.....	بحرین.....
۱۴.....	یمن.....
۱۷.....	فلسطین.....
۱۹.....	عربستان.....

خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۲۲) (از ۱۲ الی ۱۹ آذرماه ۱۳۹۰)

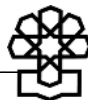
مقدمه

تحولات انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا در آستانه یکسالگی خود، همچنان روند پرفراز و نشیبی را پشت سر می‌گذارد. وعده به قدرت رسیدن جریان‌های اسلام‌گرا - از هر طیف و گروهی - که همان اسلامی بودن این انقلاب‌ها را نشان می‌داد، در سالگرد شروع این تحولات خود را بیش از پیش نمایان کرده است.

با پیروزی جریان‌ها و احزاب اسلام‌گرا در تونس و پس از آن مراکش، اکنون نوبت مصر بود تا در آزمونی که برای بسیاری از لیبرال‌ها هم ناشناخته و غیرقابل باور می‌نمود، جریان اسلام‌گرای اخوان‌المسلمین به پیروزی برسد. انقلاب مصر که بعد از انقلاب تونس پیروزی خود را جشن گرفت و برعکس آن کشور سرنوشتش به دست ژنرال‌های دست‌نشانده مبارک افتاده بود، در طول یکسال گذشته تحولات مختلفی را پشت سر گذاشت که شاید مهمترین آن تلاش شورای نظامی حاکم برای دست بردن در قانون اساسی جهت ایجاد جایگاه فراقانونی برای خود بود. پیروزی اخوان‌المسلمین در دور اول و دوم انتخابات مصر نشان از آن دارد که این جریان اسلام‌گرا به خوبی موفق شده نظر مردم مصر را به خود جلب و با اعتمادسازی، شکست سنگینی نه تنها بر

جریان‌های وابسته به رژیم گذشته، لیبرال‌ها و نیروهای وابسته به جریان چپ وارد کند، بلکه جریان سلفی مورد حمایت عربستان که در دور اول با خرید آرای مردم موفق شده بود ۲۴ درصد آرا را به خود اختصاص دهد؛ در مرحله بعد کنار بزند.

در سوریه که درخواست‌های مردمی در آن برای اصلاحات با ورود جریان‌های مسلح وابسته، روند متفاوتی به خود گرفته و عملاً به درگیری مسلحانه ختم شده، همچنان با دخالت‌های آشکار و پنهان برخی از کشورهای عربی و همچنین همسایگان آن به خصوص ترکیه مواجه است. مهمترین تحول در مورد سوریه، بازگشت سفرای آمریکا و فرانسه به دمشق پس از ۶ هفته بود، مسئله‌ای که به باور بسیاری از تحلیلگران نشان از ناکامی آمریکا و فرانسه در فشار سیاسی و دیپلماتیک به سوریه دارد. تحریم‌های اتحادیه عرب علیه سوریه نیز به دلیل مخالفت برخی از کشورهای عربی با آن تقریباً سیاستی شکست خورده از خود به جا گذاشته است. کشورهای عربی به رهبری قطر و عربستان درحالی با اقدامات خود در بازی آمریکا و اروپا در مورد سوریه قرار گرفته‌اند که خشونت‌های شدید از سوی گروه‌های مسلح حتی رهبران سیاسی این گروه‌ها را هم به واکنش واداشته است. نفرت عمومی از اقدامات صورت گرفته توسط این گروه‌ها که بسیاری از موارد آن توسط تلویزیون دولتی سوریه و رسانه‌های این کشور به تصویر کشیده می‌شود، باعث جدایی مردم از آنها شده است. همین امر باعث شده تا برخی از این افراد از گروه‌های مسلح بخواهند تا دست از خشونت علیه ارتش بردارند. در بُعد دیگر همزمان با بازگشت سفیر آمریکا به دمشق، هیلاری کلینتون وزیر امور خارجه آمریکا در سوئیس با هفت تن از افرادی که خود را رهبران سیاسی مخالف دولت سوریه می‌نامند دیدار کرد تا اعلام کند که

از فشار سیاسی بر سوریه کاسته نشده است.

در بحرین و عربستان نیز با شروع ماه محرم، روح تازه‌ای در کالبد اعتراضات مردمی دمیده شد. مردم بحرین هرچند مانند ۹ ماه گذشته با سرکوب شدید ازسوی نیروهای امنیتی وابسته به رژیم آل‌خلیفه مواجه بودند، اما این امر باعث نشد تا آنها به اعتراضات خود ادامه ندهند. حمله نیروهای امنیتی به مراسم عزاداری مردم بحرین در دهه اول ماه محرم که با مصدوم شدن گروه بسیاری مواجه بود، با طرح ترور هدفمند رهبران گروه‌های مخالف وارد مرحله تازه‌ای شده است. عدم واکنش کشورهای مدعی حقوق بشر در برابر سرکوب شدید مردم معترض بحرین، هرچند نشان از سیاست دوگانه آنها دارد، اما در بسیاری از موارد باعث دردسر خود آنها نیز شده است. مرحله تازه در اعتراضات مردمی بحرین، عبور آنها از شعار مشروطه سلطنتی به برقراری نظام جمهوری است که حتی زنگ خطر را برای دیگر شیخ‌نشین‌های حاشیه خلیج فارس هم به صدا درآورده است. در عربستان هم اعتراضات بی‌سابقه مردم منطقه الشرقیه برای دومین ماه متوالی ادامه یافت، نیروهای امنیتی عربستان که در سرکوب خونین اولیه این اعتراضات گروهی از جوانان معترض را دستگیر و به شهادت رساند، با تداوم اعتراضات مدعی شدند که نیروهای خود را از این منطقه خارج کرده‌اند که حضور مجدد آنها در مقابل معترضان و حمله به آنها در هنگام عزاداری خلاف این امر را به اثبات رساند. آنچه در مورد تداوم اعتراضات در عربستان مهم به نظر می‌رسد، غافلگیری سران آل‌سعود و وحشت آن از سرایت این اعتراضات به دیگر مناطق عربستان است.

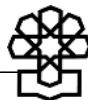
در یمن هرچند تلاش‌ها برای انتقال قدرت از صالح به معاون وی، عبدربه

منصور هادی در جریان است و پس از امضای طرح موسوم به طرح شورای همکاری خلیج فارس صالح قول داد تا قدرت را در ۹۰ روز در ازای عدم تعقیب قضایی ترک کند، اما روند جاری در این کشور نشان از آن دارد که دولت موسوم به آشتی ملی که به نخست‌وزیری محمد باسندوه درحال شکل‌گیری است به هیچ عنوان شامل همه مخالفان دولتی نمی‌شود. به عبارت دیگر، در توافقنامه امضا شده میان علی عبدالله صالح و مخالفان، تنها احزاب موسوم به دیدار مشترک حضور داشتند که این احزاب هم جایگاهی میان مردم نداشته و ندارند، به همین علت هم در دو هفته پس از امضای این توافقنامه شاهد تداوم حرکت‌های اعتراضی مردم یمن بوده‌ایم که تاکنون ده‌ها کشته و زخمی داشته است.

مصر

۱. مصری‌ها روز دوشنبه به منظور شرکت در بخش دوم از مرحله اول انتخابات مجلس شعب به پای صندوق‌های رأی رفتند و با حضور در حوزه‌های انتخاباتی دایر در ۹ استان این کشور در بخش دوم مرحله اول انتخابات مجلس شعب شرکت کردند. دور دوم مرحله اول انتخابات مصر در ۲۷ حوزه انتخاباتی برگزار شد و ۱۰۴ نامزد برای تصدی ۵۲ کرسی پارلمانی با هم به رقابت پرداختند. در دور اول این انتخابات گروه‌های اسلام‌گرا از جمله اخوان المسلمین و جریان‌های سلفی بیشترین آرا را به دست آوردند.

۲. همزمان با برگزاری دور دوم انتخابات پارلمانی در مصر، کمال جنزوری به عنوان

نخست وزیر موقت این کشور سوگند یاد کرد. مردم انقلابی مصر جنزوری را به فساد مالی در دوران مبارک متهم می‌کنند. وی نام دولت خود را نجات ملی گذاشته است بیشتر وزیران دولت قبل حضور دارند.

۳. محمد بدیع رهبر گروه اخوان المسلمین مصر ضمن انتقاد از برخورد وزارت کشور با تظاهرات اخیر در این کشور اخبار مربوط به ملاحظات پنهانی با شورای نظامی حاکم را رد کرد.

۴. دور دوم مرحله اول انتخابات پارلمانی مصر که طی دو روز برگزار شد با استقبال اندک مردم این کشور و در فضایی آرام پایان یافت، درحالی که دور نخست از مرحله اول با استقبال گسترده مردم برگزار شده بود.

۵. نامزد احتمالی انتخابات ریاست جمهوری مصر روز چهارشنبه در قاهره با دعوت برای تشکیل محور مصر، ایران و ترکیه گفت: ما نیازمند تشکیل چنین محوری برای همکاری بین این سه کشور به ویژه در زمینه اقتصادی هستیم. محمد سلیمان العواد در سخنانی گفت: صرف نظر از اختلافاتی که برخی آنها را مطرح می‌کنند هیچ چیز نمی‌تواند جایگزین محور قاهره - تهران - آنکارا شود.

۶. سازمان عفو بین الملل در بیانیه‌ای روز چهارشنبه، استمرار آمریکا در فروش سلاح به مصر درحالی که می‌داند این سلاح‌ها در سرکوب معترضان استفاده می‌شود، را محکوم کرد.

۷. حزب آزادی و عدالت با کناره‌گیری از شرکت در مجلس مشورتی شورای نظامی اعلام کرد که این مجلس به دنبال تدوین قانون اساسی برخلاف روند دمکراتیک کشور است که در اصل باید برعهده پارلمان منتخب مردم باشد.

۸. سرتیپ مختار الملا عضو شورای نظامی مصر اخیراً در اظهاراتی گفته بود که تلاش در کشور برای رفتن به سوی دموکراسی زود است و پارلمان همه قشرهای جامعه را شامل نمی‌شود، به همین علت شورای مشورتی تشکیل می‌شود تا با هماهنگی پارلمان و شورای وزرا به تدوین قانون اساسی به نمایندگی از تمامی گروه‌ها و ادیان و حرفه‌ها و احزاب سیاسی در مصر اقدام کند.

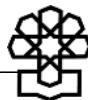
۹. محمود حسین، دبیرکل گروه اخوان المسلمین مصر در اظهاراتی با اشاره به امکان بازنگری در معاهده کمپ دیوید، تأکید کرد: همه معاهده‌ها برای منافع ملت‌ها بسته می‌شود؛ بنابراین هر ملت و یا مجلسی که نماینده آن ملت است، حق دارد در معاهده‌ها بازنگری کند.

سوریه

۱. خبرگزاری رسمی سوریه روز دوشنبه نوشت: ارتش سوریه دو رزمایش با تجهیزات جنگی به منظور آزمایش توان موشکی و زرهی خود برگزار کرد.

۲. منابع خبری محلی ترکیه روز دوشنبه از تعلیق قرارداد تجارت آزاد بین سوریه و این کشور خبر دادند. براساس این گزارش دولت سوریه با ارزیابی تحریم‌های صورت گرفته از سوی ترکیه علیه این کشور، قرارداد تجارت آزاد منعقد شده در سال ۲۰۰۴ بین دو کشور را لغو کرد.

۳. سخنگوی وزارت امور خارجه سوریه اعلام کرد که کشورش درخصوص پروتکل اعزام ناظران به سوریه پاسخ مثبت به اتحادیه عرب داده است. این پاسخ مثبت پس از

آن بود که اتحادیه عرب برخی اصلاحات مورد نظر سوریه در پروتکل اعزام ۵۰۰ ناظر عرب را انجام داد.

۴. وزیر خارجه آمریکا در ادامه مداخله آشکار در امور داخلی سوریه با مخالفان نظام این کشور در سوئیس دیدار کرد و با اشاره به وابستگی مذهبی رئیس‌جمهوری سوریه به علوی‌ها، تلاش کرد وی را مقابل اهل سنت این کشور قرار بدهد. در این دیدار هفت تن از مخالفان خارجی سوریه حضور داشتند.

۵. یک مقام بلندپایه سوری اعلام کرد که ارتش سوریه در حال حرکت به سوی شهر حمص است تا این شهر را از گروهک‌های تروریستی پاک کند. اعلام این خبر باعث وحشت سران خارج‌نشین مخالفان شده است تا جایی که برهان غلیون رئیس مجلس به اصطلاح ملی مخالفان از گروه‌های مسلح خواسته است به ارتش حمله نکنند!!

۶. سفرای آمریکا و فرانسه در دمشق چند هفته پس از خروج از سوریه مجبور به بازگشت به این کشور شدند. بازگشت این سفرا که دخالت‌های گسترده‌ای در امور داخلی سوریه داشته‌اند نشان‌دهنده شکست سیاست آمریکا در قبال فشار بر دمشق است.

۷. مسئولان نظامی و سیاسی نیروهای ناتو اعلام کردند که این ائتلاف هیچ قصد و برنامه‌ای برای دخالت نظامی در سوریه ندارد. یک مسئول نظامی ناتو که خواستار عدم افشای نام خود شد، در گفتگو با روزنامه اماراتی الخلیج در پاسخ به سؤالی در زمینه احتمال حمله نظامی ترکیه به سوریه تأکید کرد که ترکیه بخشی از ناتو و همسایه سوریه است، وی گفت که ترکیه در این زمینه تاکنون مشورتی با ناتو نداشته است.

۸. در ادامه توطئه‌ها علیه سوریه، سایت المصریه نیوز فاش کرد که قطر به وزیر امور خارجه سوریه در قبال جدایی از نظام کنونی این کشور رشوه‌های کلانی را

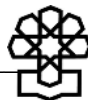
پیشنهاد کرده است. وزیر امور خارجه قطر به همتای سوریه خود پیشنهاد داده است تا از نظام بشاراسد، رئیس‌جمهوری سوریه جدا شود و در مقابل پناهندگی سیاسی در قطر را به‌دست آورده و در مجتمع قصرهای امیر این کشور سکونت کند.

۹. به نوشته روزنامه السفير لبنان، یک عضو سابق دفتر تحقیقات فدرال آمریکا فاش کرد که افسران آمریکایی و نیروهای ناتو معارضان مسلح سوریه را به‌صورت محرمانه در خاک ترکیه آموزش می‌دهند و از آنان حمایت مالی و تسلیحاتی نیز می‌کنند.

۱۰. یک روزنامه لبنانی اعلام کرد که بیش از ۴۰ افسر ترکیه در سوریه بازداشت شده‌اند، اما مشاور رئیس‌جمهوری ترکیه تلاش کرد آن را کم‌اهمیت جلوه بدهد. روزنامه الاخبار با انتشار این خبر به نقل از ارشاد هرموزلو مشاور نخست‌وزیر ترکیه نوشت که این افراد بیشتر به اتهام قاچاق در سوریه دستگیر شده‌اند!!

۱۱. بشاراسد رئیس‌جمهوری سوریه در دیدار با هیئتی از روحانیون دروزی لبنان تأکید کرد که سوریه قادر به گذر از مرحله کنونی است.

۱۲. جریان صدر از وجود یک توطئه سعودی، قطری برای هدف قرار دادن همزمان دمشق، بغداد و جریان صدر با حمایت از معارضان سوری خبر داد. جواد الحسناوی یکی از رهبران جریان صدر طی یک گفتگوی خبری تصریح کرد: عراقی‌ها به‌طور کلی به‌استثنای کسانی که در رکاب طرح سعودی و قطری هستند، از مطالبات اصلاح‌طلبانه ملت سوریه حمایت می‌کنند. حسناوی افزود که قطر و عربستان با کاشتن بذر اختلاف میان معارضان سوریه و حکومت عراق به‌دنبال ایجاد فتنه علیه عراق و سوریه به‌طور همزمان هستند، ضمن اینکه مدارکی در دست است که نشان می‌دهد، برخی معارضان مسلح در سوریه بعثی‌های عراقی ساکن سوریه را به کشتار

شهروندان سوری گماشته‌اند.

۱۳. هوشیار زیباری از تمایل سوریه برای پذیرفتن طرح اتحادیه عرب به شرط احترام به حاکمیت سوریه خبر داد، وزیر امور خارجه عراق همچنین از حمایت روسیه از اجرای طرح عربی درباره سوریه خبر داد. وی اجرای طرح اتحادیه عرب را تنها راه حل بحران کنونی سوریه اعلام کرد.

۱۴. وزیر امور خارجه ترکیه مدعی شد که ترکیه هم صلاحیت و هم حق دارد که دولت سوریه را متوقف کند. احمد داود اوغلو وزیر امور خارجه ترکیه در نشست‌های با انجمن خبرنگاران دیپلماتیک رسانه‌های ترکیه برگزار کرد، با اشاره به روابط پر تنش آنکارا و دمشق اظهار داشت که ایران نیز در مورد سوریه نگرانی‌های مشابهی با ترکیه دارد!!

۱۵. منابع لبنانی که چندی پیش در قالب هیئتی از دروزی‌های لبنان با سفر به دمشق، با بشاراسد رئیس‌جمهوری سوریه دیدار کردند، به نقل از وی اعلام کردند که بشاراسد از وضعیت حاکم بر سوریه اطمینان کافی داشت. این منابع با بیان اینکه بشاراسد در وضعیت خوبی قرار داشت، به نقل از وی تأکید کردند که سوریه بر توطنه بیگانگان فائق آمده و اتفاقات بحران در پایان راه خود است و همه امور تحت کنترل دولت سوریه است.

۱۶. شیخ یوسف قرضای از علمای مصری ساکن قطر در فتوایی بی‌سابقه حمله نظامی خارجی به سوریه را جایز شمرد!!

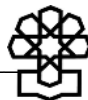
لیبی

۱. شورای امنیت روز جمعه به اتفاق آرا مأموریت سازمان ملل متحد در لیبی را برای سه‌ماه دیگر تمدید کرد. این مأموریت حمایت و پشتیبانی از تلاش‌های لیبی برای مقابله با گسترش سلاح و موارد مرتبط با آن خصوصاً انواع موشک‌های زمین به هوای قابل حمل را شامل می‌شود.

۲. مصطفی ابوشاقور معاون نخست‌وزیر لیبی روز یکشنبه اخبار مربوط به تصمیم دولت برای معالجه سیف‌الاسلام قذافی در خارج از این کشور را رد کرد. ابوشاقور در نشست مطبوعاتی در طرابلس گفت: سیف‌الاسلام قذافی در محل امنی نگهداری می‌شود و او در حال حاضر نیاز به هیچ‌گونه درمانی در خارج از لیبی ندارد.

۳. یکی از مقامات ارشد شورای انقلابیون لیبی از اعترافات جدید عبدالله السنوسی رئیس سابق سرویس اطلاعاتی لیبی که وی را صندوق سیاه اسرار قذافی می‌نامند، درباره برنامه اتمی رژیم سابق خبر داد. عبدالله ناگر رئیس شورای انقلابیون لیبی در طرابلس در گفتگو با روزنامه الشرق الاوسط که روز دوشنبه منتشر شده تأکید کرد: السنوسی که هم‌اکنون تحت بازداشت انقلابیون قرار دارد اعترافات مهمی درباره برنامه اتمی رژیم قذافی داشته است.

۴. لیبی اتهامات آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران درخصوص همکاری ایران با رژیم قذافی برای ساخت سلاح‌های شیمیایی و کمک به این رژیم را رد کرد. رئیس شورای ملی انتقالی لیبی پس از دیدار با سفیر جدید ایران در این کشور گفت: این اتهامات همان‌طور که از اسمش پیداست اتهام است و ثابت نشده چون اسناد و

مدارکی برای ادعاهای اخیر مقامات آمریکایی پیدا نشده است.

۵. دولت لیبی با تعیین ضرب‌الاجل دو هفته‌ای اعلام کرد که افراد مسلح باید قبل از پایان مهلت مذکور پایتخت این کشور را ترک کنند. دفتر عبدالرحیم الکیب نخست‌وزیر لیبی در بیانیه‌ای اعلام کرد: ما به افراد مسلح و شبه‌نظامیان دو هفته مهلت داده‌ایم تا طرابلس را ترک کنند، بنابراین، این افراد تا قبل از ۲۰ دسامبر باید پایتخت لیبی را ترک کنند. البته این ضرب‌الاجل سه روز پس از آن تکذیب شد و نخست‌وزیر دولت موقت لیبی تأکید کرد که تنها راه خارج کردن شبه‌نظامیان از پایتخت مذاکره با آنهاست.

۶. دادگاه کیفری بین‌المللی در لاهه از مسئولان لیبی خواست تا هرچه سریع‌تر اطلاعاتی را درخصوص سیف‌الاسلام قذافی پسر معمر قذافی رهبر سابق لیبی به این دادگاه ارائه دهد. مسئولان دادگاه کیفری بین‌المللی اعلام کردند که مسئولان لیبی باید تصمیم خود را درخصوص تحویل و یا عدم تحویل سیف‌الاسلام به این دادگاه ابلاغ کنند.

۷. آلیستر برت معاون امور خاورمیانه وزارت خارجه انگلیس روز چهارشنبه برای دیدار و گفتگو با مقامات دولت جدید لیبی وارد طرابلس شد. وزارت خارجه انگلیس در بیانیه‌ای اعلام کرد که همکاری‌های انگلیس و لیبی ابعاد وسیعی را دربر می‌گیرد و بر یک چارچوب عملیاتی برای تقویت دستاوردهای یک‌سال اخیر و برنامه‌های آینده استوار است.

۸. روزنامه صهیونیستی هآرتص از وجود تماس‌هایی میان اسرائیل با شورای ملی انتقالی لیبی برای افتتاح سفارت این رژیم در طرابلس پرده برداشت و تأکید کرد که به‌زودی سفیر اسرائیل در لیبی به طرابلس سفر خواهد کرد.

۹. وزارت امور خارجه انگلیس اعلام کرد: پلیس دیپلماتیک این کشور برای انجام

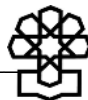
تحقیقات درخصوص بمبگذاری لاکربی در سال ۱۹۸۸ و نیز کشته شدن افسر پلیس انگلیسی در سال ۱۹۸۴ به طرابلس سفر می‌کند.

بحرین

۱. ائتلاف چهارده فوریه بحرین با صدور بیانیه‌ای حمله به مراسم عزاداری سالار شهیدان جهان حضرت امام حسین (ع) را نشانه خوی وحشیانه و یزیدی آل خلیفه دانست که به همراه آل سعود به توطئه‌چینی علیه جهان اسلام مشغول هستند. در این بیانیه آمده است: انقلاب ما حسینی است ما با ادامه حکومت امویان روبرو هستیم و شیخ حمد مصداق یزیدبن معاویه است و شیوه‌های رژیم بحرین مشابه شیوه‌های فرعون، هیتلر، هولاکو و یزید است.

۲. جمعیت اسلامی وفاق ملی بحرین، دولت و رژیم آل خلیفه را مسئول اصلی تعرض به مراسم مذهبی و حملات سازماندهی شده علیه هیئت‌های عزاداری در ایام محرم دانست. در این بیانیه تأکید شده است: نیروهای امنیتی همچنین شرکت‌کنندگان در این مراسم را که بیش از هزار سال است در بحرین با حضور اقشار مختلف مردم برگزار می‌شود، به‌صورت مستقیم با گلوله هدف قرار دادند، که در نتیجه آن چندین نفر مجروح شدند.

۳. وزارت کشور بحرین در پایگاه اینترنتی خود با تأیید خبر انفجار در نزدیکی سفارت انگلیس در منامه اعلام کرد این انفجار در یک دستگاه مینی‌بوس که در این مکان پارک شده بود، رخ داد.

۴. معاون دبیر کل بزرگ‌ترین حزب معارض رژیم آل خلیفه از سوء قصد نیروهای این رژیم نجات یافت. شبکه خبری العالم به نقل از منابع آگاه در جمعیت وفاق اسلامی بحرین گزارش داد شیخ حسین الدیهی از برنامه تروری که توسط نیروهای امنیتی برای وی تدارک شده بود، جان سالم به در برد.

۵. یک دختر بحرینی که چندی پیش به طرز وحشیانه‌ای از سوی نیروهای امنیتی رژیم آل خلیفه با اصابت میله آهنی به سرش مجروح شده و به کما رفته بود، سرانجام به شهادت رسید. زهره صالح محمد ۲۷ ساله ساکن روستای الدیه در ۱۸ نوامبر گذشته با میله آهنی نیروهای رژیم آل خلیفه مورد ضرب و شتم قرار گرفت. این دختر بحرینی که پس از اصابت این ضربه به شدت مجروح شده و بر زمین افتاده بود قبل از انتقال به بیمارستان مدت زیادی در خیابان مانده بود.

۶. وزارت کشور بحرین اعلام کرد که موفق شده است بسته‌ای حاوی مواد منفجره را که از انگلیس آمده بود، کشف و منفجر کند. به گزارش خبرگزاری فرانسه، وزارت کشور بحرین در توییت اعلام کرد که عناصر امنیتی این وزارت «بسته‌ای حاوی مواد منفجره را در فرودگاه منفجر کرد و روشن شد که از طریق دوبی، این بسته از انگلیس آمده است».

۷. پایگاه خبری نهرین نت با اشاره به تهدیدات نیروهای رژیم آل خلیفه علیه فعالان بحرینی آورده است: یکی از افسران امنیتی رژیم که سابقه طولانی در شکنجه و کشتار مردم دارد «نبیل رجب» رئیس مرکز حقوق بشر بحرین و «المسقطی» رئیس جمعیت جوانان حقوق بشر بحرین را تهدید به مرگ کرد. این پایگاه نوشت: «عادل فلیفل» گفته شما (مخالفان) را وادار می‌کنم که به قانون و اربابانتان احترام بگذارید و

مرگ انتظار شما را می‌کشد. عادل فلیفل علاوه بر شکنجه زندانیان در شهادت تعداد زیادی از مردم بحرین و هتک حرمت به زندانیان دست دارد و مخالفان بحرینی بارها اسناد جنایت وی را به دادگاه‌های غربی فرستاده‌اند.

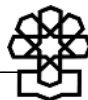
۸. معاون وزارت دفاع انگلیس حضور بیش از ۱۰۰ نظامی انگلیسی در بحرین را در زمان شروع اعتراضات مردمی این کشور در اواخر سال گذشته تأیید کرد. جان استور در پاسخ به سؤال نمایندگان مجلس اعیان انگلیس در این باره گفت که در ماه‌های فوریه و مارس سال ۲۰۱۱ میلادی (بهمن و اسفندماه ۱۳۸۹) حدود ۱۳۰ نظامی انگلیسی در بحرین حضور داشته‌اند.

۹. سازمان دیده‌بان حقوق بشر از رژیم بحرین خواستار رسیدگی به نقض حقوق بشر در این کشور و برکناری عاملان جنایت علیه مردم بحرین شد.

۱۰. وزارت خارجه فرانسه روز پنجشنبه با انتشار بیانیه‌ای از سرکوب خشونت‌بار تظاهرات مردم بحرین توسط نیروهای نظامی آل خلیفه ابراز تأسف کرد و خواستار عدم خشونت و استفاده از راه‌حل گفتگو و مذاکره برای حل مشکلات موجود در این کشور و اجرای توصیه‌های گزارش بسیونی شد.

یمن

۱. محمد باسندوه نخست وزیر جدید یمن از عبد ربه معاون رئیس‌جمهوری یمن خواست که تدابیر لازم را برای توقف خشونت‌ها در تعز انجام دهد. این درحالی است که ولید العماری از رهبران انقلابیون یمن گفت: انقلابیون تا برچیدن کامل مظاهر

فساد و تأسیس دولت مدنی جدید به مبارزات خود ادامه می‌دهند.

۲. محمد سالم باسنده، نخست‌وزیر مکلف یمن در گفتگو با روزنامه مصری روز الیوسف عنوان داشت: من به مسئولان حاکم در یمن اعلام کردم که در صورت ادامه یافتن بمباران مناطق مختلف این کشور توسط نیروهای وابسته به علی عبدالله صالح پست نخست‌وزیری را قبول نخواهم کرد.

۳. یکی از مخالفان دولت یمن اعلام کرد: کمیته‌ای نظارتی متشکل از کشورهای حوزه خلیج فارس برای نظارت بر توقف تیراندازی و آتش‌بس میان طرفین درگیر به شهر تعز یمن سفر می‌کند. نبیل الخامری عضو شورای ملی یمن در این باره گفت: پادشاه عربستان سفیر این کشور در صنعا را مأمور تماس با طرفین درگیر در شهر تعز کرده و کمیته‌ای فنی تشکیل خواهد شد که مأموریت آن نظارت بر اجرای بندهای توافقنامه امضا شده برای انتقال حاکمیت است.

۴. عبد ربه منصور هادی، رئیس‌جمهوری موقت یمن با صدور دستوری خواهان تشکیل کمیته نظامی و مسئول در تحقیق در خصوص اوضاع امنیتی یمن شد. به گزارش منابع رسمی یمن تشکیل کمیته نظامی در چارچوب اختیاراتی است که طی امضای طرح شورای همکاری خلیج و مکانیسم اجرایی آن از سوی علی عبدالله صالح، رئیس‌جمهوری یمن به معاونش واگذار شده است.

۵. کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل ضمن محکوم کردن خشونت‌ها در یمن بیان کرد: به‌کارگیری بیش از حد از زور از سوی نیروهای دولتی با وجود تعهدات درباره تحقیقات درباره جنایات حقوق بشر ناامیدکننده است.

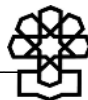
۶. ده‌ها هزار یمنی با برپایی تظاهرات در صنعا خشم خود را از حضور وزیران

عضو حزب حاکم در کابینه جدید ابراز داشتند. محمد باسندوه عضو احزاب اللقاء المشترك از تشکیل کابینه با حضور وزیرانی از حزب وابسته به عبدالله صالح خبر داد که این احزاب و وابستگان به علی عبدالله صالح جایگاهی میان مردم انقلابی و جریان‌های اصلی مخالف ندارند.

۷. پایگاه اطلاع‌رسانی صحوه نت روز جمعه نوشت: جمال بن عمر نماینده ویژه سازمان ملل متحد پس از دو هفته از امضای توافقنامه انتقال حاکمیت، برای ارزیابی اوضاع به یمن بازگشت. مال بن عمر در صنعا با طرف‌های یمنی برای ارزیابی اوضاع در این کشور دیدار می‌کند و گزارش این دیدارها را به شورای امنیت سازمان ملل متحد که قرار است در ۱۴ ماه دسامبر (۲۳ آذر) جاری تشکیل جلسه دهد، ارائه خواهد داد.

۸. منابع دیپلماتیک غربی در صنعا اعلام کردند که صالح تا چند روز دیگر صنعا را به قصد سفر به آمریکا ترک می‌کند. منابع مذکور یادآوری کردند که صالح همچنین ویزای ورود به آلمان را برای مداوا دریافت کرده و گزارش‌ها نشان می‌دهد که بعید است صالح بار دیگر به یمن بازگردد و احتمالاً تصمیم گرفته برای همیشه در آلمان بماند.

توکل کرمان برنده جایزه صلح نوبل و از فعالان انقلابی یمن در گفتگو با روزنامه فرانکفورتر آگماینه چاپ آلمان با اشاره به عدم فشار سیاسی بین‌المللی بر روی صالح برای ترک قدرت، گفت: ریاض و همه آنهایی که از طرح شورای همکاری خلیج فارس حمایت می‌کنند مقصر هستند. بزرگ‌ترین مقصر این وضعیت، ایالات متحده آمریکا است. آمریکا در پس طرح شورای همکاری خلیج فارس برای یمن مخفی شده است. جامعه بین‌المللی و همچنین آلمان به صورت کامل از صالح روی برنگردانده‌اند.

فلسطین

۱. صائب عریقات عضو کمیته مرکزی سازمان آزادیبخش فلسطین گفت: بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل باید به تعهدات خود به‌ویژه درباره شهرک‌سازی پایبند باشد.
۲. هیئت پارلمانی فلسطین به ریاست احمد بحر معاون اول رئیس مجلس قانونگذاری فلسطین با امیر قطر دیدار و وی را در جریان تحولات مربوط به صحنه فلسطین و آشتی ملی قرار داد. هدف از این سفر هیئت پارلمانی فلسطین بررسی بسیاری از موضوعات مربوط به صحنه فلسطین با رهبران قطر، تقویت راهکارهای همکاری مشترک در راستای کمک به ملت فلسطین و نیز دیدار با آزادگان فلسطینی تبعیدی در قطر است.
۳. محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین روز دوشنبه گفت که به تلاش برای عضویت رسمی این کشور در سازمان ملل متحد ادامه خواهد داد. عباس در دیدار با جفری فلتمن، فرستاده آمریکا، گفت ما سیاست خود برای عضویت فلسطین در سازمان ملل با مرزهای ۱۹۶۷ و به پایتختی بیت‌المقدس را ادامه خواهیم داد.
۴. یکی از اعضای ارشد حماس در سخنانی در نشست حمایت از قدس در غزه بر ادامه مقاومت تا آزادی کامل سرزمین فلسطین تأکید کرد. محمود الزهار گفت: مقاومت تا زمانی که کل فلسطین از رأس الناقوره تا رفح آزاد نشود سلاح خود را بر زمین نخواهد گذاشت.
۵. جنگنده‌های ارتش رژیم صهیونیستی هفته گذشته در چند نوبت باریکه غزه را هدف حملات هوایی خود قرار دادند که در نتیجه آن سه نفر شهید و دستکم ۱۷ تن دیگر زخمی شدند.

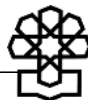
۶. نماینده ویژه سازمان ملل در امور آزادی بیان مأموریت تحقیقاتی خود به سرزمین‌های اشغالی و فلسطین را آغاز کرد. سازمان ملل در بیانیه‌ای اعلام کرد که فرانک لارو آرژانتینی ۶ تا ۱۱ دسامبر (۱۵ تا ۲۰ آذرماه) به فلسطین و ۱۲ تا ۱۷ دسامبر (۲۱ تا ۲۶ آذرماه) به سرزمین‌های اشغالی سفر می‌کند.

۷. گروه‌های مقاومت فلسطین در پاسخ به حملات هوایی رژیم صهیونیستی به غزه، شهرک‌های صهیونیستی اطراف نوار غزه را موشکباران کردند که سه موشک گراد به شهر بئرالسبع اصابت کرد.

۸. رئیس سابق مجلس نمایندگان آمریکا و یکی از نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری این کشور، روز جمعه در سخنانی که برای جلب نظر صهیونیست‌های آمریکا اظهار شد، گفت: «ملت فلسطین» وجود ندارد و این مردم در واقع همان «عرب‌ها» هستند. یوت گینگریچ در مصاحبه با شبکه تلویزیونی کانال یهود (the Jewish Channel) ضمن تحریف شگفت‌انگیز تاریخ گفت ملت ساختگی فلسطین که در واقع همان عرب‌ها هستند، علیه اسرائیل جنگ به راه انداخته‌اند!

۹. رئیس‌جمهور تونس وعده داد که آرمان فلسطین و مسئله اسیران فلسطینی در بند زندان‌های اسرائیل را در سرلوحه برنامه‌های خود قرار دهد. منصف المرزوقی، رئیس‌جمهور تونس این مسئله را در دیدار با هیئتی از کمپین آزادگان به‌خاطر اسیران در تونس عنوان کرد.

۱۰. رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین که به دوحه پایتخت قطر سفر کرده است با امیر قطر دیدار و درباره آخرین تحولات صحنه فلسطین با وی گفتگو کرد.

عربستان

۱. یکی از شاهزادگان سعودی که از هیئت بیعت عربستان استعفا کرده است با وخیم خواندن اوضاع کشورش، از توطئه‌های آل ثانی حاکم بر قطر علیه کشورهای منطقه پرده برداشت. طلال بن عبدالعزیز شاهزاده سعودی در این مورد گفته است: مقامات قطری مجری طرح‌های اسرائیل و حامی آنها در طرح‌هایشان علیه فلسطینی‌ها و اعراب هستند و آل ثانی در مرحله بعدی به دنبال تجزیه عربستان هستند.

۲. مردم منطقه شرق عربستان طی مراسمی تحت عنوان کاروان وفاداری به شهدا در محله الشویکه در شهر قطیف یاد و خاطره شهدای اعتراضات اخیر در عربستان را گرامی داشتند.

۳. ترکی فیصل رئیس سابق سازمان اطلاعات عربستان از احتمال تلاش عربستان برای دستیابی به سلاح اتمی، سخن گفت. فیصل گفت که احتمال دارد عربستان درصد در اختیار داشتن سلاح اتمی برآید، تمام گزینه‌ها از جمله در اختیار داشتن سلاح اتمی باید بررسی شود و این وظیفه ما در قبال وطن و ملت است. فیصل در کنفرانس خلیج فارس و جهان که روز یکشنبه در ریاض آغاز به کار کرد گفت که امنیت هریک از ما امنیت همه منطقه و مشکل یکی از ما، مشکل همه منطقه خواهد بود.

۴. جمع کثیری از فعالان عربستانی با صدور بیانیه‌ای ضمن ظالمانه خواندن احکام صادره علیه ۱۶ تن از اصلاح‌طلبان این کشور، اعلام کردند که آزادی بیان و برگزاری تظاهرات مسالمت‌آمیز حق قانونی هر شهروند است. روزنامه وطن چاپ آمریکا، ۶۰ تن از فعالان عربستانی، با صدور بیانیه‌ای که در پایگاه‌های اینترنتی منتشر شد، اقدام

اخیر مسئولان این کشور را مبنی بر صدور حکم حبس برای ۱۶ تن از اصلاح‌طلبان گروه تشکل سری که در مجموع به ۲۲۸ سال حبس می‌رسد علاوه بر پرداخت غرامت‌های سنگین و ممنوع‌السفر شدن برخی از آنها اوج بی‌عدالتی توصیف و تأکید کردند که تظاهرات مردمی در شهر القطیف مسالمت‌آمیز بوده است.

۵. مقام‌های مغرب از موضع عربستان سعودی در قبال مسئله پیوستن کشورشان به شورای همکاری خلیج فارس ناراضی هستند. روزنامه القدس العربی در گزارشی در مورد وخامت روابط رباط - ریاض نوشت: انتصاب تعدادی از سفرای مغرب در کشورهای مختلف، این سؤال را در اذهان تحلیلگران سیاسی به‌دنبال داشت که چه دلیلی موجب تعیین نشدن سفیر مغرب در ریاض شده است، به نوشته این روزنامه دلیل اصلی عدم انتخاب سفیر مراکش در عربستان نارضایتی سران این کشور از رفتار مقامات سعودی در مورد فراخواندن آنها به شورای همکاری خلیج فارس است.

۶. درحالی که عربستان اعتراض‌های اجتماعی مردم خود را با قدرت سرکوب می‌کند، پژوهشی جدید در آمریکا اذعان کرد که بی‌ثباتی سیاسی در عربستان پس از بحران یورو، دومین تهدید اصلی برای آمریکا در سال ۲۰۱۲ است. بحران یورو در اروپا اولین نگرانی آمریکا در سال ۲۰۱۲ اعلام شده است.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۱۱۷

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: خبرنامه انقلاب‌های خاورمیانه و شمال آفریقا (۲۲) (از ۱۲ الی ۱۹ آذرماه ۱۳۹۰)

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه سیاست خارجی)

تهیه و تدوین: کریم جعفری

ناظر علمی: محمد جمشیدی

متقاضی: معاونت پژوهشی

ویراستار ادبی: فرزاد جعفری

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۹/۲۶